

V Bruselu dne 6.5.2026
COM(2026) 538 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**o Strategii Evropské unie pro boj proti chudobě: řešení a prevence chudoby od dětství
až po stáří**

{SWD(2026) 770 final} - {SWD(2026) 771 final}

Důstojný život je základním právem a EU se zavázala toto právo respektovat a chránit ⁽¹⁾. **Cena za nečinnost** v boji proti chudobě je značná a má mnoho nejrůznějších aspektů. Chudoba **narušuje sociální soudržnost, oslabuje demokracii a brzdí hospodářský potenciál Evropy**. Ke snižování chudoby přispívá silně konkurenceschopná a inovativní ekonomika, která podporuje růst a vytváří kvalitní pracovní místa. Prudce rostoucí inflace, která je důsledkem geopolitických otřesů a závislosti na fosilních palivech, má a nadále bude mít dopad na účty za energie a ceny základního zboží, včetně potravin, a vede ke zvýšeným problémům a finanční nejistotě v celé Evropě. Nejsilněji jsou zasaženy nejzranitelnější skupiny, avšak propad do nejistoty hrozí i domácnostem se středními příjmy, proto jsou prevence i ochrana naléhavější než kdykoli předtím.

Chudobou nebo sociálním vyloučením je dnes ohrožena přibližně jedna pětina Evropanů ⁽²⁾. To znamená, že 93 milionů lidí si nemůže dovolit důstojný život. Z toho vyplývá, že 19 milionů dětí vstupuje do života se znevýhodněním. V některých oblastech jsou rizika obzvláště vysoká, přičemž 93 z 243 regionů EU vykazuje míru chudoby a sociálního vyloučení vyšší, než je průměr EU.

EU se již zavázala k cíli, kterým je do roku 2030 snížit počet lidí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením nejméně o 15 milionů, včetně alespoň 5 milionů dětí ⁽³⁾. Členské státy podporují tuto ambici prostřednictvím vnitrostátních cílů v oblasti snižování chudoby. Navzdory řadě krizí, kterými EU v posledních letech prošla, bylo dosaženo pokroku: do roku 2025 zaznamenala EU oproti roku 2019 pokles o 3,5 milionu osob, počet dětí však zůstal v podstatě nezměněn. K přiblížení se cíli pro rok 2030 je zapotřebí většího, trvalejšího a koordinovanějšího úsilí.

Komise si klade za cíl pomoci vymýtit chudobu v EU do roku 2050. Tato vůbec první strategie EU pro boj proti chudobě stanoví komplexní přístup k předcházení chudobě a ochraně před chudobou, a přispívá tak k naplňování evropského pilíře sociálních práv. Vychází z již uskutečněných opatření a nastavených politik a vytyčuje cestu k dalšímu pokroku v oblasti snižování chudoby.

Strategie navrhuje opatření přijímaná na úrovni EU k řešení chudoby, specifická pro každou věkovou kategorii, přičemž zohledňuje dopad chudoby během každé etapy života. Ústředním prvkem strategie je přístup na základě aktivního začleňování, který zdůrazňuje význam podpory aktivace na trhu práce pro osoby schopné pracovat (včetně přechodu na kvalitní pracovní místa, což je prvořadý a nejlepší nástroj k předcházení chudobě), přístupu ke klíčovému zboží a službám nezbytným pro kvalitní život a začlenění lidí do společnosti a přiměřené podpory příjmu. Vzhledem k rozsahu tohoto problému vyžaduje dosažení výsledků při snižování chudoby okamžité a udržitelné investice.

Boj proti chudobě je kolektivní odpovědností a vyžaduje koordinované úsilí na všech úrovních. Na úrovni EU jsme tímto sdělením stanovili první strategii EU pro boj proti chudobě. Její úspěch bude záviset na aktivním zapojení orgánů na všech úrovních unijní, celostátní, regionální a místní správy, sociálních partnerů, občanské společnosti, soukromého sektoru, jakož i na zapojení lidí, kteří se sami potýkají s chudobou. Strategie

⁽¹⁾ Viz článek 1 [Listiny základních práv](#), 2012/C 326/02 ze dne 26. října 2012: „Lidská důstojnost je nedotknutelná. Musí být respektována a chráněna.“ Článek 3 Smlouvy o Evropské unii: EU „[b]ojuje proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporuje sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, mezigenerační solidaritu a ochranu práv dítěte.“

⁽²⁾ V roce 2025 bylo 20,9 % obyvatel EU ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením.

⁽³⁾ Tento cíl uvítala Evropská rada dne 25. června 2021.

rovněž poskytuje rámec pro posílenou spolupráci s ostatními orgány EU a příslušnými organizacemi.

Strategie vychází z rozsáhlých konzultací ⁽⁴⁾ a analytického základu, který je podrobně popsán v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise ⁽⁵⁾, včetně analýzy předchozího úsilí EU v boji proti chudobě ⁽⁶⁾. **Kapitola 1** se zabývá opatřeními k řešení chudoby během každé etapy života. **Kapitola 2** posuzuje horizontální výzvy a aspekty, které mohou prohlubovat chudobu. **Kapitola 3** nabízí možnosti zlepšení řízení, financování a sledování na všech úrovních.

1. OPATŘENÍ K ŘEŠENÍ CHUDOBY V KAŽDÉ VĚKOVÉ SKUPINĚ

Při prevenci a řešení chudoby je třeba věnovat cílenou pozornost všem generacím. Ačkoli má každá generace specifické potřeby a vyžaduje cílená opatření k prevenci a potírání chudoby, pro všechny věkové skupiny má klíčový význam integrovaný přístup, který kombinuje přiměřené zdroje s účinným přístupem ke kvalitním službám. Řešení problému dětské chudoby se týká současné kvality života dětí a pomáhá předcházet chudobě v pozdějším věku; k předcházení chudobě v dětství i ve stáří je rovněž nezbytná podpora obyvatelstva v produktivním věku, a to i pomocí cílených aktivačních opatření; a demografické stárnutí zvyšuje potřebu podpory starších osob.

Opatření, která pomáhají prolomit bludný kruh znevýhodnění a zlepšit životní příležitosti

V průměru jsou v EU chudobou nebo sociálním vyloučením zvláště ohroženy rodiny s dětmi, zejména rodiny s jedním rodičem. Dětská chudoba odráží ekonomickou situaci domácnosti, ve které dítě žije. Nízký příjem rodičů je primárním určujícím faktorem dětské chudoby, který vyplývá z překážek bránících rodičům v začlenění na trh práce a z chudoby pracujících ⁽⁷⁾, přičemž náklady na výchovu dětí jsou naléhavěji vnímány v souvislosti s rostoucími cenami bydlení, energií a potravin. Rodiče samoživitelé, a zejména matky samoživitelky, s více než dvojnásobnou pravděpodobností čelí riziku chudoby nebo sociálního vyloučení ⁽⁸⁾. V důsledku toho je dnes v EU chudobou nebo sociálním vyloučením ohroženo každé čtvrté dítě ⁽⁹⁾.

Řešení otázky dětské chudoby vyžaduje zlepšení přístupu rodičů k odpovídajícím zdrojům. Za prvé je nezbytné podpořit přístup rodičů ke kvalitním pracovním místům a poskytnout zranitelným rodinám přiměřenou podporu příjmu. Za druhé, dobře koncipované systémy přídatků na děti a rodinných dávek hrají ústřední roli v pomoci rodinám při pokrytí nákladů na výchovu dětí. Dopad dávek na chudobu a vyloučení se však

⁽⁴⁾ Strategie vychází z výzvy k předložení faktických podkladů a veřejné konzultace, která probíhala od 25. července 2025 do 24. října 2025, a z řady cílených konzultací.

⁽⁵⁾ Pracovní dokument útvarů Komise, Chudoba v EU – hlavní trendy a politiky, SWD (2026) 770.

⁽⁶⁾ K analýze přispěl [prováděcí dialog na téma „Opatření v oblasti boje proti chudobě: doporučení Rady o přiměřeném minimálním příjmu zajišťujícím aktivní začlenění a doporučení Rady o evropské záruce pro děti“](#), který se uskutečnil dne 24. února 2026.

⁽⁷⁾ [European Employment and Social Outlook](#) (Evropský výhled zaměstnanosti a sociální situace). Čtvrtletní přezkum z ledna 2026.

⁽⁸⁾ V roce 2024 činila míra ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením u matek samoživitelek v EU 46,3 %.

⁽⁹⁾ Každé desáté dítě nemá denně přístup k jídlu obsahujícímu maso, kuřecí maso či rybu nebo k rovnocenné vegetariánské stravě.

v jednotlivých členských státech značně liší. To ukazuje na potřebu **zlepšit jejich koncepci, pokrytí, přiměřenost a čerpání**. Je třeba také zlepšit **koordinaci** mezi systémy, službami a dávkami v oblasti sociální ochrany. Za tímto účelem přijme Komise v roce 2027 doporučení Komise o zvýšení efektivnosti a integrace systémů dávek souvisejících s dětmi při řešení dětské chudoby, aby se zlepšila koordinace a posílil jejich pozitivní dopad v nejlepším zájmu dětí. Zohlednění a případné zlepšení rozdělování sociálních a jiných veřejných výdajů mezi věkové skupiny se jeví jako důležité pro snížení dětské chudoby a podporu mezigenerační spravedlnosti v kontextu omezených veřejných zdrojů.

Ohrožené děti by měly být bezodkladně chráněny před chudobou a měly by mít přístup k potřebným službám. Kvalitní předškolní vzdělávání a péče, školní vzdělávání, mimoškolní činnosti včetně sportu a kultury, školní stravování a zdravá výživa, zdravotní péče a bydlení patří ke klíčovým službám, které mohou pomoci vyrovnat znevýhodnění a podpořit rovné příležitosti pro zranitelné děti a napomoci jim vymanit se z chudoby. Na základě posouzení aktuálního provádění Evropské záruky pro děti a nových výzev, s nimiž se potýkají děti v nouzi, jsou ve sdělení „Prolomení kruhu dětské chudoby – posílení Evropské záruky pro děti“ oznámena opatření ke zlepšení komplexního přístupu ke všem službám, které děti potřebují, aby mohly během života plně využít svůj potenciál.

Podpora mladých lidí v úspěšném životě

Mladí lidé v EU dnes čelí výrazně vyššímu riziku chudoby nebo sociálního vyloučení. V roce 2025 bylo chudobou a sociálním vyloučením ohroženo 24 % mladých lidí do věku 29 let, což je o 3 procentní body více než u celkové populace. Důvodem je především nezaměstnanost mladých lidí, předčasné ukončování školní docházky a odchod ze vzdělávání nebo z trhu práce.

Hlavní výzvy, před nimiž zranitelní mladí lidé stojí, se týkají především jejich přechodu mezi vzděláváním nebo odbornou přípravou a zaměstnáním a přístupem ke klíčovým službám. Mladí lidé čelí na rychle se vyvíjejícím trhu práce stále složitějším problémům, mimo jiné se ve značné míře setkávají s krátkodobými smlouvami a neplacenými stážemi. Systém záruk pro mladé lidi ⁽¹⁰⁾ usiluje o to, aby všichni mladí lidé do věku 29 let obdrželi do čtyř měsíců od okamžiku, kdy se stali nezaměstnanými nebo ukončili formální vzdělávání, kvalitní nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, učňovské přípravy nebo stáže. Od svého vzniku v roce 2013 pomohl systém více než 63 milionům mladých Evropanů.

Výhledově bude Komise spolupracovat s členskými státy s cílem posílit provádění záruk pro mladé lidi, zejména zintenzivněním terénní práce s mladými lidmi v nouzi, zvláště v oblastech s vysokou mírou nezaměstnanosti. V tomto ohledu je důležité zřídit a podporovat **přiměřené, bezpečné a inkluzivní mimoškolní prostory na místní úrovni,** které mohou sloužit jako střediska poskytující mladým lidem komplexní a koordinované poradenství a odborné vedení, a také zajistit integrovaný přístup a silnější vazby na další služby.

Kromě toho je pro přerušení přenosu chudoby a znevýhodnění nezbytné **podpořit vývoj dětí v nouzi v mladé lidi se silnějším postavením.** Sdělení „Prolomení bludného kruhu dětské chudoby – posílení Evropské záruky pro děti“ podporuje tyto kroky tím, že navrhuje

⁽¹⁰⁾ Doporučení Rady 2020/C 372/01 ze dne 30. října 2020 o [mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi a o nahrazení doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi.](#)

opatření, která mají propojit Evropskou záruku pro děti se zárukami pro mladé lidi. Do roku 2027 Komise vypracuje **soubor nástrojů pro propojení a posílení koordinace mezi zárukou pro děti a zárukami pro mladé lidi**, včetně důrazu na individualizovaný přístup a zajištění silnějších vazeb s dalšími službami, zejména se službami v oblasti působnosti Evropské záruky pro děti.

Řešení chudoby lidí v produktivním věku

Z důkazů vyplývá, že pro osoby, které mohou pracovat, je nejlepší ochranou před chudobou kvalitní pracovní místo. Jde o více než jen o zdroj příjmů, poskytuje lidem pocit důstojnosti a smysluplnosti, působí jako sociální síť a přináší pocit sounáležitosti s širší komunitou. V současné době se mnoho lidí potýká s chudobou nebo jim hrozí, že do chudoby upadnou, protože jsou vyloučeni z trhu práce: v roce 2025 bylo 66 % nezaměstnaných a 44 % osob mimo trh práce ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením. Ženy se potýkají se specifickými překážkami a v EU je chudobou ohroženo o 6,7 milionu žen více než mužů ⁽¹¹⁾. Rodiče s pečovatelskými povinnostmi často nemají přístup ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči nebo si je nemohou dovolit. To se projevuje v nižší míře zaměstnanosti žen, kterou dokládá v průměru desetiprocentní rozdíl oproti mužům.

Podpora začleňování osob schopných pracovat na trh práce vyžaduje cílená a účinná aktivační opatření, zejména pro dlouhodobě nezaměstnané, neaktivní osoby a pro osoby, které čelí zvláštním překážkám. Zásadní je, aby podpůrná opatření podněcovala soběstačnost jednotlivce a aby byla zajištěna správná rovnováha mezi podporou příjmu, aktivními opatřeními na trhu práce, pracovními pobídkami a vzájemnými závazky. Pomoc nejzranitelnějším osobám při získávání dovedností, zlepšování jejich zaměstnatelnosti, a tím i zvyšování jejich šancí na získání trvalého a kvalitního zaměstnání vyžaduje individualizovaný přístup, včetně pomoci při hledání zaměstnání, poradenství a vedení, odborné přípravy a pracovní praxe ⁽¹²⁾. Podpora aktivace je zároveň klíčem k podpoře potenciálních nevyužitých talentů v Evropě a přispívá k hospodářskému růstu, konkurenceschopnosti a rozvoji komunity.

Proto Komise v souladu s čl. 154 odst. 2 SFEU zahájí v druhé polovině roku 2026 **první fázi konzultací s evropskými sociálními partnery s cílem získat jejich stanoviska k možnému zaměření opatření EU na podporu aktivace osob vyloučených z trhu práce a rovnosti žen a mužů, pokud jde o příležitosti na trhu práce.** Cílem iniciativy by byla podpora identifikace osob vyloučených z trhu práce a terénní práce s nimi a vytvoření individualizovaných cest k začlenění na trh práce, a to při účasti všech příslušných orgánů a posílení jejich spolupráce. Tím by tato iniciativa pomohla řešit překážky při přechodu na trh práce a přispěla by k lepšímu využívání podpůrných služeb.

Komise bude i nadále podporovat sociální ekonomiku a mikrofinancování, které mají zvláštní úlohu při zajišťování pracovních příležitostí a příležitostí k samostatné výdělečné činnosti pro osoby, které se potýkají s chudobou. To bude zahrnovat posouzení úlohy veřejné finanční podpory jako prvku umožňujícího zahájení činnosti a rozvoj subjektů sociální ekonomiky ⁽¹³⁾. Kromě toho je třeba vyvinout zvláštní úsilí ve vztahu ke

⁽¹¹⁾ Podle [údajů Eurostatu](#) bylo v roce 2025 v EU chudobou nebo sociálním vyloučením ohroženo 43 milionů mužů a téměř 50 milionů žen.

⁽¹²⁾ Doporučení Rady 2016/C 67/01 ze dne 15. února 2016 [o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných na trh práce](#).

⁽¹³⁾ Přezkum akčního plánu pro sociální ekonomiku v polovině období, doporučení Rady ohledně vypracování rámcových podmínek sociální ekonomiky. Do budoucna Komise provede revizi

konkrétním skupinám, které se při vstupu na trh práce potýkají se zvláštními překážkami. Jde například o státní příslušníky třetích zemí ⁽¹⁴⁾ a osoby se zdravotním postižením, které v souladu se sdělením o posílení Strategie práv osob se zdravotním postižením do roku 2030 podpoří posílený balíček týkající se zaměstnanosti osob se zdravotním postižením.

Práce však může chránit před chudobou pouze tehdy, pokud zajišťuje přiměřený příjem, který postačuje k pokrytí životních nákladů. Navzdory mírnému zlepšení v posledním desetiletí je stále přibližně 8,3 % pracujících osob v EU ohroženo chudobou. Osoby pracující na částečný úvazek nebo s pracovní smlouvou na dobu určitou jsou chudobou ohroženy dvakrát častěji (12,9 % a 13,4 %) než osoby pracující na plný úvazek nebo s pracovní smlouvou na dobu neurčitou (6,9 % a 5,2 %).

Řešení chudoby pracujících vyžaduje podporu kvalitních pracovních míst, boj proti nedobrovolně nízké intenzitě práce, mj. odstraněním překážek, jako je nedostatek cenově dostupné péče, a zajištění přístupu ke službám a případné podpoře příjmů. Je rovněž nezbytné řešit otázku nehlášené práce prostřednictvím formalizace pobídek spolu s vymáháním práva. Kvalitní pracovní místa umožňují silně konkurenceschopná a inovativní ekonomika s přiměřenými a transparentními mzdami, která se opírá o kolektivní vyjednávání, pracovní smlouvy, které neznamenají nejisté zaměstnání, možnosti odborné přípravy, přiměřenou sociální ochranu ⁽¹⁵⁾, jakož i politiky, které pomáhají sladit pracovní a rodinný život. ⁽¹⁶⁾ Na chudobu pracujících má vliv i koncepce sociálních dávek a dávek při zaměstnání v členských státech, zejména u osob přecházejících do zaměstnání na plný úvazek a stabilního zaměstnání. V souladu se směrnicí o přiměřených minimálních mzdách by přiměřená minimální mzda měla být stanovena na úrovni dostatečné k ochraně osob pracujících na plný úvazek před chudobou.

V roce 2027 Komise předloží **doporučení Komise, které poskytne na důkazech založené politické pokyny a osvědčené postupy pro předcházení chudobě pracujících a boj proti ní.** Pokyny budou vypracovány v úzké spolupráci s členskými státy a sociálními partnery. Nastíní hlavní příčiny chudoby pracujících a rozpracují osvědčené postupy na podporu přechodu k vyšší intenzitě práce (a tím i vyšším příjmům) a zajištění důsledného sladění daňových a dávkových systémů tak, aby se více odpracovaných hodin promítlo do vyšších příjmů. Následovat budou specializované strukturované diskuse se všemi příslušnými aktéry, včetně sociálních partnerů a vnitrostátních orgánů. Současně Komise zintenzivní prosazování, aby zajistila úplné provedení směrnice o přiměřených minimálních mzdách ⁽¹⁷⁾. Přehled současného stavu poskytne připravovaná zpráva o směrnici z roku 2026. Komise zintenzivní své úsilí prostřednictvím vzájemných výměn

Evropského kodexu řádného chování při poskytování mikroúvěrů, aby mikrofinancování i nadále odpovídalo potřebám nedostatečně zastoupených podnikatelů a osob ve zranitelných situacích, a na jaře 2026 vyhlásí v rámci složky Zaměstnanost a sociální inovace fondu ESF+ výzvu k předkládání návrhů zaměřenou na podporu skupin nedostatečně zastoupených v podnikání, včetně těch nejzranitelnějších, při zakládání jejich podniků.

⁽¹⁴⁾ Sdělení Komise COM(2020) 758 final ze dne 24. listopadu 2020 [Akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027](#) a sdělení Komise COM(2026) 45 final ze dne 29. ledna 2026 [Evropská strategie řízení azylu a migrace](#).

⁽¹⁵⁾ Doporučení Rady 2019/C 387/01 ze dne 8. listopadu 2019 [o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně](#).

⁽¹⁶⁾ Sdělení Komise COM(2025) 944 final ze dne 4. prosince 2025 [o plánu pro kvalitní pracovní místa](#).

⁽¹⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2041 ze dne 19. října 2022 [o přiměřených minimálních mzdách v Evropské unii](#).

zkušeností a důkladného sledování v rámci Výboru pro zaměstnanost (EMCO) a Výboru pro sociální ochranu (SPC).

Je nezbytné zajistit nezbytnou podporu pro důstojný život těm, kteří nemohou pracovat, ať už ze strukturálních důvodů, nebo proto, že v současné době čelí zvláštním překážkám⁽¹⁸⁾. Všechny členské státy sice mají zavedeny systémy minimálního příjmu, které rovněž podporují přístup ke službám a začleňování na trh práce, přiměřenost a pokrytí podpory se však značně liší. Významným problémem v tomto ohledu je také nízká míra čerpání podpory, která se v jednotlivých členských státech pohybuje od 20 % do 50 %, což silně narušuje účinnost veřejné politiky. Na začátku roku 2027 Komise zveřejní **sborník osvědčených postupů s cílem pomoci řešit otázku nečerpání podpory příjmu**. Sborník se bude zabývat jednotlivými příčinami nečerpání, včetně nedostatku informací a administrativní složitosti, a poslouží jako základ pro strukturovanější spolupráci na toto téma ve Výboru pro sociální ochranu⁽¹⁹⁾ a v jeho pracovní skupině pro minimální příjem (MINET)⁽²⁰⁾.

Boj proti chudobě ve stáří a předcházení této chudobě

V roce 2025 byla v EU téměř každá pátá osoba ve věku 65 let nebo starší ohrožena chudobou nebo sociálním vyloučením (18,8 %). Míra ohrožení je mnohem vyšší u žen (21,2 %) než u mužů (15,8 %). Tento rozdíl mezi muži a ženami je často spojen s průměrně nižšími důchody žen, které jsou důsledkem rozdílů v zaměstnání a odměňování, jakož i mezer v profesní kariéře z důvodu péče, které se nashromáždily během pracovního života. Zvýšený výskyt zdravotního postižení a potřeba dlouhodobé péče ve stáří se rovněž promítají do dalšího dopadu na chudobu ve stáří. Stáří s sebou navíc může přinášet problémy spojené se zvýšenou potřebou zdravotní a dlouhodobé péče, zvýšeným rizikem sociální izolace a osamělosti, které může být ještě umocněno digitálním vyloučením.

Řešení a prevence chudoby ve stáří a sociálního vyloučení vyžadují koordinovaná opatření v oblasti přiměřenosti důchodů, účasti na trhu práce a sociální ochrany, jakož i účinný přístup ke kvalitním službám péče a cílené intervence v oblasti sociálního začleňování. Cílené pobídky a nástroje umožňující ve vhodných případech delší pracovní život, přiměřené důchody, dávky ve stáří⁽²¹⁾ a doplňkové důchodové spoření, které podporuje kapacitu důchodových systémů, zabraňují tomu, aby osoby ve stáří upadly do chudoby. V tomto smyslu hraje při zvyšování důchodového příjmu svou roli také zvyšování důchodové gramotnosti a transparentnosti důchodového systému⁽²²⁾. Komise

(18) Doporučení Rady 2023/C 41/01 ze dne 30. ledna 2023 [o přiměřeném minimálním příjmu zajišťujícím aktivní začlenění](#).

(19) [Výbor pro sociální ochranu – zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování](#).

(20) [Pracovní skupina sítě pro minimální příjem \(MINET\) – zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování](#).

(21) Mechanismy, jako jsou minimální důchody a starobní dávky, pozůstalostní důchody, příspěvky osobám se zdravotním postižením, systémy rozdělení důchodů a důchodové započtení dob péče.

(22) Sdělení Komise 124 final ze dne 19. března 2025 o [strategii pro unii úspor a investic](#), sdělení Komise 839 final ze dne 20. listopadu 2025 o [posílení kapacity odvětví doplňkového penzijního pojištění v EU s cílem zlepšit důchodový příjem a poskytnout hospodářství EU dlouhodobý kapitál](#) a doporučení Komise 2025/2384 ze dne 27. listopadu 2025 o [systémech evidence důchodů, přehledech důchodových ukazatelů a automatickém zařazení](#).

požaduje, aby byl postupně vybudován důchodový systém s více pilíři, jehož cílem je zajistit přiměřený příjem ve stáří.

V roce 2027 Komise a Výbor pro sociální ochranu zveřejní **společnou zprávu o přiměřené sociální ochraně ve stáří**, která určí nedostatky v přiměřenosti důchodů a pokrytí dlouhodobé péče v členských státech, a **odbornou zprávu, která bude mapovat a přezkoumávat vnitrostátní mechanismy ochrany starších lidí před chudobou**. Obě zprávy podpoří tvůrce politik při provádění reforem s cílem posílit důchodové systémy, zajistit jejich dlouhodobou přiměřenost a řešit otázku chudoby ve stáří. Na jejich základě Komise uspořádá s členskými státy, sociálními partnery, zúčastněnými stranami a odborníky **výměnu názorů na vysoké úrovni týkající se integrovaných politik pro důstojné stáří**.

Zamezení přenosu chudoby v průběhu života napříč věkovými skupinami

Každý rok se přibližně třetina osob „ohrožených chudobou“ z chudoby vymaní a nahradí je nové kohorty ⁽²³⁾. Tyto přechody do chudoby a z chudoby jsou obvykle vyvolány změnami zaměstnání a příjmu (např. odchodem ze zaměstnání nebo nástupem do nového zaměstnání, prodloužením nebo zkrácením pracovní doby), ale také změnami skladby domácnosti (např. narozením dítěte nebo rozchodem) a širším dopadem krizí.

Přechody mezi životními etapami, z dětství do mládí, z mládí do produktivního věku a z produktivního věku do důchodu, představují kritické okamžiky, kdy se může naplnit riziko pádu do nejisté situace. Například mladí lidé, kteří opouštějí domov své rodiny, stojí často před významnými životními mezníky, jako je vstup na trh práce, často prostřednictvím nejistých pracovních míst, nebo založení rodiny, a přitom se potýkají s problémy v oblasti přístupu k cenově dostupnému bydlení. Naléhavě se to dotýká zejména osob opouštějících alternativní (ústavní nebo rezidenční) péči, kterým více hrozí chudoba, nebo dokonce bezdomovectví ⁽²⁴⁾. Stejně tak přechod z produktivního věku do důchodu může být spojen se zvýšeným rizikem chudoby, pokud není dobře připraven. Podpora delšího pracovního života pro osoby, které mohou a chtějí pokračovat v práci, a podpora aktivního a zdravého stárnutí mají zásadní význam pro předcházení chudobě ve stáří. Tato opatření by měly doprovázet politiky, které podporují pozitivní pobídky a větší flexibilitu možností odchodu do důchodu, odrážejí rozmanitost pracovních kariér a stimulují včasné zapojení do penzijního připojištění.

Obecněji řečeno, všechny politiky musí být koncipovány tak, aby bránily kumulaci znevýhodnění v průběhu života. To je důvodem strategie pro mezigenerační spravedlnost ⁽²⁵⁾ a připravovaného plánu dlouhodobosti, které zmapují otázky politiky specifické pro všechny věkové skupiny s cílem určit strategické příležitosti pro aktivní utváření delšího a zdravějšího života a finančního zabezpečení.

2. OPATŘENÍ K ŘEŠENÍ HORIZONTÁLNÍCH PROBLÉMŮ PROHLUBUJÍCÍCH CHUDOBU

V zájmu další prevence a řešení chudoby je nezbytné řešit horizontální problémy, které mohou mít dopad na všechny generace současně. Patří k nim diskriminace a stigmatizace,

⁽²³⁾ Pracovní dokument útvarů Komise, Chudoba v EU – hlavní trendy a politiky, SWD (2026) 770.

⁽²⁴⁾ Podle [UNICEF](#) žijí v celé EU v ústavních zařízeních statisíce dětí, přičemž jsou nadměrně zastoupeny děti se zdravotním postižením. Dopad umístění do ústavní péče je závažný a může být i celoživotní.

⁽²⁵⁾ Sdělení Komise COM(2026) 110 final ze dne 5. března 2026 [o Strategii pro mezigenerační spravedlnost](#).

obtíže při financování základních potřeb, jako jsou potraviny, energie, bydlení a další základní zboží, a nedostatečný přístup ke kvalitním službám.

Boj proti diskriminaci a stigmatizaci

Předsudky a stigmatizace mohou určité skupiny obyvatelstva znevýhodňovat již od počátku, přičemž ženy a některé skupiny obyvatelstva jsou chudobě a sociálnímu vyloučení vystaveny ve větší míře. Ženy se častěji potýkají s chudobou, a to i v důsledku menšího počtu pracovních příležitostí a nižší míry zaměstnanosti, přestávek v profesní kariéře a neplacené pečovatelské práce ⁽²⁶⁾. Předsudky a stigmatizace mohou zasáhnout i osoby se zdravotním postižením (29 % je ohroženo chudobou a sociálním vyloučením), osoby narozené mimo EU (39 %), osoby s menšinovým rasovým nebo etnickým původem, zejména Romy (70 % je ohroženo chudobou) a osoby LGBTIQ+ (38 % vychází se svými příjmy jen velmi obtížně).

Všechny tyto faktory mohou omezovat přístup k zaměstnání, vzdělávání, bydlení, péči a dalším službám a zároveň podkopávat sociální důvěru, osobní bezpečnost a zapojení do společnosti. V rámci Unie rovnosti Komise vypracovala strategie zaměřené na prosazování rovnosti žen a mužů a na boj proti diskriminaci osob se zdravotním postižením, osob zasažených rasismem, Romů a osob LGBTIQ+ ⁽²⁷⁾. Komise bude i nadále spolupracovat s členskými státy a dalšími zúčastněnými stranami na přípravě opatření proti chudobě zaměřených na konkrétní skupiny. Strategický rámec EU pro Romy konkrétně vyzývá k redukci mezery chudoby mezi Romy a obecnou populací do roku 2030 alespoň o polovinu.

Kromě výše vyjmenovaných skupin jsou osoby, které se potýkají s chudobou, často stigmatizovány nebo diskriminovány kvůli svému socioekonomickému zázemí ⁽²⁸⁾. Agentura pro základní práva (FRA) vypracuje jako podklad pro další práci srovnávací právní analýzu socioekonomického postavení jako důvodu diskriminace v právních a regulačních rámcích členských států EU a poskytne údaje o významném dopadu chudoby a socioekonomického znevýhodnění na diskriminaci.

Usnadnění pokrytí základních potřeb v kontextu rostoucích životních nákladů

Narůstající tlak na životní náklady v celé EU vede stále větší počet lidí do chudoby, prohlubuje obtíže těch, kteří již jsou ve složité situaci, a zvyšuje finanční nejistotu domácností se středními příjmy. Životní náklady představují jeden z hlavních problémů obyvatel EU, z nichž 88 % se obává každodenních životních nákladů a jejich dopadu na

⁽²⁶⁾ [Strategie pro genderovou rovnost na období 2026–2030](#) zdůrazňuje, že Komise prozkoumá způsoby, jak řešit výsledky na trhu práce a příslušné prvky důchodového systému, které vedou k rozdílu ve výši důchodů žen a mužů, a zmapuje a podpoří výměnu osvědčených postupů při řešení této nerovnosti.

⁽²⁷⁾ Sdělení Komise COM(2026) 113 final ze dne 5. března 2026 [o strategii pro genderovou rovnost na období 2026–2030](#), sdělení Komise COM(2021) 101 final ze dne 3. března 2021 [o strategii práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030](#) a sdělení o posílení Strategie práv osob se zdravotním postižením do roku 2030, [strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů 2020–2030](#), sdělení Komise COM(2026) 12 final ze dne 20. ledna 2026 [o Strategii pro boj proti rasismu 2026–2030](#), sdělení Komise COM(2025) 725 final ze dne 8. října 2025 [o Strategii pro rovnost LGBTIQ+ osob na období 2026–2030](#), sdělení Komise COM(2021) 142 final ze dne 24. března 2021 [o Strategii EU pro práva dítěte](#).

⁽²⁸⁾ An analysis of the introduction of socio-economic status as a discrimination ground (Analýza zavedení socioekonomického statusu jako důvodu diskriminace), Tamas Kadar, Equality and Rights Alliance.

budoucnost jejich domácnosti ⁽²⁹⁾. Znamená to závažný problém pro osoby, které se již dnes potýkají s chudobou, a příslušníkům střední třídy to přináší riziko nejistoty a strádání. Důležitým tématem je cenová dostupnost zdravých a udržitelných potravin, kterou je třeba sledovat a řešit ⁽³⁰⁾. S rostoucími cenami potravin je stále větší skupina lidí závislá na podpoře úřadů nebo organizací, které jim pomáhají v přístupu k potravinám, nebo se spoléhá na podporu z potravinových bank ⁽³¹⁾.

Boj proti energetické a dopravní chudobě by měl v kontextu současných geopolitických otřesů zůstat prioritou, neboť zvýšení cen energií a dopravy má ještě výraznější dopad na zranitelné domácnosti, které na energie vynakládají větší část svých příjmů. Jak bylo oznámeno ve sdělení o plánu AccelerateEU, jež bylo přijato v dubnu 2026, Komise bude koordinovat úsilí o ochranu občanů, a zejména zranitelných spotřebitelů, před otřesy v oblasti cen energií, mimo jiné prostřednictvím mimořádných opatření, ochrany před odpojením od dodávek energie, programů sociálního leasingu a dalších opatření k urychlení úspor energie a přechodu na čistou energii. Komise rovněž zintenzivní své úsilí v boji proti energetické chudobě prostřednictvím aktualizace doporučení Komise týkajícího se energetické chudoby z roku 2023, kterou provede během roku 2026 ⁽³²⁾. Pro domácnosti s nižšími příjmy může oběhovější hospodářství snížit tlak na životní náklady prodloužením životnosti a opravitelnosti výrobků a rozšířením přístupu k cenově dostupným trhům s použitým zbožím a opravárenským službám ⁽³³⁾.

V souvislosti s rostoucími životními náklady je zásadní urychlit úsilí o zlepšení ochrany spotřebitelů, finanční gramotnosti a přístupu k finančním službám. Spotřebitelé, a zejména zranitelní spotřebitelé, by měli být chráněni i v digitálním světě. K zajištění této ochrany významně přispěje připravovaný akt o digitální spravedlnosti. Finanční gramotnost hraje důležitou roli již od útlého věku, protože může podpořit schopnost lidí porozumět základním pojmům, které jim umožní spotřebovávat, spořit a investovat informovaněji během celého života ⁽³⁴⁾. Finanční gramotnost může také pomoci zabránit nadměrnému zadlužení, které se může zhoršit v důsledku rostoucích nákladů na dluhy, klesajících příjmů, vyšších životních nákladů a větší závislosti na úvěrech ⁽³⁵⁾. Je

⁽²⁹⁾ [Eurobarometr 2025 „Investing in Fairness“ \(Investice do spravedlnosti\)](#).

⁽³⁰⁾ Prostřednictvím střediska pro sledování zemědělsko-potravinového řetězce Komise monitoruje obecnou a cenovou dostupnost potravin v EU a bude podporovat výměnu osvědčených postupů týkajících se potravinové chudoby a přístupu ke zdravé stravě v členských státech. Společná zemědělská politika hraje ústřední roli při zajišťování dostupnosti potravin v EU a přispívá ke zdravým a udržitelným potravinám.

⁽³¹⁾ EU podporuje přístup k základní materiální pomoci, zejména k potravinám (ESF+).

⁽³²⁾ Komise bude rovněž pokračovat v provádění energetického balíčku pro občany přijatého v březnu 2026, který zahrnuje budoucí úsilí o posílení ochrany před odpojením od sítě a řízení Evropského poradenského centra pro energetickou chudobu. Prostřednictvím [doporučení Komise o dopravní chudobě z roku 2025](#) a Centra pro dopravní chudobu Komise podporuje členské státy při řešení dopravní chudoby. To je také cílem Sociálního klimatického fondu.

⁽³³⁾ Akt o oběhovém hospodářství, který má Komise přijmout v roce 2026, se bude zabývat překážkami, které brání přechodu na oběhovost v několika klíčových hodnotových řetězcích, například u textilu, stavebnictví a plastů.

⁽³⁴⁾ Sdělení Komise COM(2025) 681 final ze dne 30. září 2025 [o Strategii EU v oblasti finanční gramotnosti](#).

⁽³⁵⁾ Směrnice (EU) 2023/2225 ze dne 18. října 2023 [o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice 2008/48/ES](#) a směrnice (EU) 2014/17/EU ze dne 4. února 2014 [o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení a o změně směrnic 2008/48/ES a 2013/36/EU a nařízení \(EU\) č. 1093/2010](#).

také nezbytné usnadnit přístup k finančním službám zajištěním toho, aby všichni spotřebitelé měli právo otevřít si a používat platební účet se základními funkcemi kdekoli v EU ⁽³⁶⁾, a také zlepšením přístupu k hotovostním prostředkům ⁽³⁷⁾.

Obzvláště velký problém pro osoby, které se potýkají s chudobou nebo jsou jí ohroženy, představují ceny bydlení. Přístup k cenově dostupnému, udržitelnému a kvalitnímu bydlení je zásadním předpokladem začlenění do společnosti a na trh práce ⁽³⁸⁾. U osob potýkajících se s problémy v oblasti bydlení existuje větší pravděpodobnost pádu do chudoby, náklady na bydlení znamenají nadměrnou zátěž pro 31,1 % domácností s nízkými příjmy a přibližně 5 % lidí ve věku 16 let a starších uvádí, že se v určité fázi svého života setkali s potížemi s bydlením ⁽³⁹⁾. Přibližně jeden milion osob v EU zažívá bezdomovectví, což je nejextrémnější forma chudoby a sociálního vyloučení ⁽⁴⁰⁾. **Společně s touto strategií Komise předkládá návrh doporučení Rady o boji proti vyloučení z bydlení,** jehož cílem je usnadnit navrhování a provádění vnitrostátních strategických rámců založených na integrovaných politikách zaměřených na člověka a na bydlení s cílem podpořit osoby v nejisté situaci v oblasti bydlení a zajistit prevenci a řešení bezdomovectví.

Zajištění přístupu ke službám pro osoby v nouzi

Sociální služby hrají důležitou úlohu při poskytování nezbytného základního sociálního zabezpečení a podpory osobám, které již trpí chudobou, a při předcházení pádu dalších osob do chudoby. Zvláště důležité jsou služby sociálního začleňování, jako je sociální práce, poradenství, psychologická podpora a resocializace. Služby sociálního začleňování rovněž významně pomáhají směřovat uživatele ke službám, které potřebují (jako je vzdělávání a odborná příprava, péče, zdravotní služby), a usnadňují jim přístup k tzv. základním službám (energie, doprava, digitální komunikace, voda a hygiena a finanční služby) tím, že je informují o příslušných zavedených programech (např. dávky na energie). Aby bylo jejich úsilí účinné, je třeba posílit spolupráci mezi správními orgány, a

⁽³⁶⁾ Směrnice (EU) 2023/2225 ze dne 30. října 2023 [o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice 2008/48/ES](#) a směrnice EU 2014/92 ze dne 23. července 2014 [o porovnatelnosti poplatků souvisejících s platebními účty, změně platebního účtu a přístupu k platebním účtům se základními prvky](#).

⁽³⁷⁾ Návrh Komise COM(2023) 366 final ze dne 28. června 2023 [o platebních službách a službách elektronických peněz na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 98/26/ES a zrušují směrnice 2015/2366/EU a 2009/110/ES](#), návrh Komise COM(2023) 366 final [o platebních službách a službách elektronických peněz na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 98/26/ES a zrušují směrnice 2015/2366/EU a 2009/110/ES](#) a návrh Komise COM(2023) 364 final na nařízení [o postavení eurobankovek a euromincí jako zákonného platidla](#).

⁽³⁸⁾ [Evropský plán dostupného bydlení z roku 2025](#) podporuje členské státy, regiony a města při řešení krize v oblasti bydlení. Vyzývá ke specifickému zaměření na podporu nejvíce postižených, zejména mladých lidí a lidí bez domova. Z tohoto hlediska se celoevropská investiční platforma pro dostupné a udržitelné bydlení a Evropská aliance pro bydlení snaží vytvořit meziodvětvový a mezivládní rámec pro rozvoj spolupráce a získávání dalších finančních prostředků na sociální a cenově dostupné bydlení, a to i ve prospěch nejzranitelnějších osob. Nový evropský Bauhaus podporuje cenově dostupné, udržitelné a kvalitní bydlení rozšířením financování a vývojem a replikací nových řešení pro inkluzivnější, spravedlivější a přístupnější městské čtvrti, jakož i komunitně řízená řešení pro cenově dostupné bydlení.

⁽³⁹⁾ Potíže s bydlením jsou vymezeny jako situace, kdy osoba neměla své bydlení (ať už vlastní nebo pronajaté) a byla nucena bydlet u přátel nebo rodiny, využívat nouzové nebo dočasné ubytování, žít v místě, které není určeno k trvalému bydlení, nebo spát na veřejných místech.

⁽⁴⁰⁾ [Lisabonské prohlášení o Evropské platformě pro boj proti bezdomovectví z roku 2021](#) stanoví kolektivní opatření, která mají napomáhat naplňování ambice ukončit bezdomovectví do roku 2030.

to i v oblasti digitální infrastruktury. Kromě toho představuje zvláštní výzvu zajištění dostupnosti služeb na celém území, včetně venkovských a nejvzdálenějších regionů. Za celostátními průměry se skrývají značné územní rozdíly a ohniska chudoby zasahují městské i venkovské oblasti. Jedním z cílů připravované strategie pro „právo zůstat“, která má podpořit atraktivitu území, bude usnadnění přístupu ke službám v celé EU.

Zlepšení přístupu ke službám znamená lepší kvalitu, dostupnost, přístupnost a cenovou dostupnost. Komise bude s Výborem pro sociální ochranu spolupracovat na **aktualizaci dobrovolného evropského rámce kvality sociálních služeb z roku 2010**, který se snaží zlepšit poskytování služeb (uvádí pokyny, jak stanovit, sledovat a hodnotit standardy kvality sociálních služeb). Bude rovněž řešena otázka administrativní složitosti, stigmatizace, digitálního vyloučení a procesních překážek. Komise bude také **aktualizovat zprávu Komise o přístupu k základním službám z roku 2023**.

Překážky v přístupu ke službám mohou chudobu prohlubovat a upevňovat, zejména pokud osoby v naléhavé nouzi nemohou získat rychlou a účinnou podporu v době, kdy ji potřebují. Je zapotřebí kvalitnější pokrytí, lepší integrace a spolupráce mezi službami a silnější sladění dostupné podpory se skutečnými potřebami osob, kterým je určena. **V roce 2027 předloží Komise návrh doporučení Rady na podporu snadnějšího a integrovaného přístupu ke službám.** Doporučení zdůrazní úlohu služeb sociálního začleňování, podpoří jednotné přístupové místo na celém území a usnadní poskytování integrované podpory. Jeho cílem bude posílit dosah služeb a blízkost k příjemcům a využívání rychlého posouzení potřeb uživatele, po němž bude následovat integrovaný plán podpory. Podpoří také postupy vzájemné podpory mezi osobami, které trpí chudobou, a při usnadňování přístupu ke službám zohlední jejich bezprostřední zkušenosti a znalosti.

V průběhu celého života hrají klíčovou roli v boji proti chudobě a předcházení chudobě vzdělávání a odborná příprava. Přístup ke kvalitnímu vzdělání a odborné přípravě může pomoci vymanit osoby z chudoby nebo sociálního vyloučení tím, že jim poskytne dovednosti potřebné k nalezení kvalitního zaměstnání a k aktivnímu zapojení do společnosti. Vzdělávání může prolomit bludný kruh znevýhodnění ve všech fázích života – od raného dětství až po vzdělávání a změny kvalifikace dospělých. Sociálně-ekonomické zázemí studentů však zůstává nejvýznamnějším faktorem nerovnosti ve vzdělávání v Evropě. Systémové podfinancování ve znevýhodněných oblastech vede k nedostatku učitelů, vyšší fluktuaci zaměstnanců a menšímu počtu zkušených pedagogů, což znamená nižší individualizovanou podporu – a to jsou podmínky, které nejméně vyhovují znevýhodněným dětem, které doma nemohou využívat kompenzační zdroje. Později v roce 2026 Komise přijme **balíček týkající se vzdělávání, který bude zahrnovat Program na podporu základních dovedností**. Podporovány budou účinné intervence na úrovni škol, které pomohou všem dětem a mladým lidem, včetně osob ze znevýhodněného prostředí, dosáhnout odpovídající úrovně základních dovedností do konce povinné školní docházky a snížit nerovnosti v oblasti předškolního vzdělávání. Digitální kompetence a dovednosti jsou nyní nezbytné pro zapojení do společnosti, využívání digitálních veřejných služeb a přístup na trh práce. **Komise bude pokračovat ve své snaze zajistit, aby do roku 2030 mělo 80 % evropských občanů alespoň základní úroveň digitálních dovedností**, která je nezbytnou podmínkou současných i budoucích pracovních míst.

V souvislosti s demografickými trendy je třeba věnovat zvláštní pozornost přístupu nejzranitelnějších osob ke službám dlouhodobé péče. To platí zejména pro venkovské oblasti, které ve spojení se stárnutím obyvatelstva čelí větším problémům. Zlepšení přístupu k inkluzivní, dostupné a kvalitní dlouhodobé péči může mít pozitivní dopad na

příjemce péče, s péčí spojený aspekt chudoby však zasahuje i neformální pečující osoby – převážně ženy. Pečovateľské povinnosti často omezují účast na trhu práce, snižují výši nároku na důchod a omezují jistotu příjmu. EU zavedla zvláštní nástroje na podporu přístupu k cenově dostupné a vysoce kvalitní dlouhodobé péči ⁽⁴¹⁾. V roce 2027 Komise předloží **Evropskou dohodu o péči**, která bude vodítkem pro reformy a investice do cenově dostupných a vysoce kvalitních služeb péče v průběhu celého života, se zvláštním zřetelem na osoby ohrožené chudobou, a zároveň se bude zabývat strukturálními příčinami nedostatku pracovních sil – atraktivitou a kvalitou pracovních míst v odvětví péče.

Extrémní povětrnostní jevy způsobené změnou klimatu narušují základní služby, poškozují infrastrukturu a mohou prohloubit chudobu a sociální vyloučení zranitelných sociálních skupin. Je nezbytné posílit odolnost společnosti vůči dopadům změny klimatu, které mají neúměrný vliv na zranitelné domácnosti. Příležitostí k řešení těchto problémů bude **připravovaný evropský integrovaný rámec pro odolnost vůči změně klimatu**. Obecněji, pokud jde o **připravenost**, zkušenosti z nedávných krizí prokazují, že v zájmu zlepšení komunikace a předcházení dezinformacím je třeba oslovit zejména znevýhodněné skupiny obyvatelstva a osoby zažívající diskriminaci, chudobu a sociální vyloučení a cílit opatření na tyto skupiny.

3. POSÍLENÍ SPRÁVY A FINANCOVÁNÍ A ZLEPŠENÍ MONITOROVÁNÍ S CÍLEM SNÍŽIT CHUDOBU A PŘEDCHÁZET JÍ

Správa

Řešení chudoby a předcházení chudobě představuje významnou kolektivní odpovědnost. Jedině společnými silami a na všech úrovních lze dosáhnout úspěchu a přivést EU na cestu k vymýcení chudoby do roku 2050. Veřejné orgány a soukromé subjekty, stejně jako sociální partneři a organizace občanské společnosti se vyzývají k účasti na tomto úsilí.

Komise vyzývá členské státy, aby zajistily, že budou zavedeny rámce politiky boje proti chudobě na celostátní, regionální, případně místní úrovni. Zvyšování chudoby představuje problém ve všech členských státech. V současné době má pouze 22 členských států národní strategie boje proti chudobě nebo podobné strategické rámce, přičemž hlavní roli v jejich správě a provádění hrají regionální a místní orgány. Komise vyzývá všechny členské státy, aby předložily ucelené a účinnější strategie pro boj proti chudobě, a je připravena podpořit členské státy v jejich úsilí o snižování chudoby a předcházení chudobě. **Nové investice a reformy musí zohledňovat otázku chudoby.** Komise podporuje používání posouzení distribučního dopadu ⁽⁴²⁾ v členských státech a poskytne další pokyny k používání těchto posouzení ve vnitrostátních rozpočtových rámcích členských států, pokud to bude možné.

Spolu s touto strategií Komise předkládá **pokyny, které mají celostátním, regionálním a místním orgánům pomoci při plánování a zlepšování jejich strategií a rámců pro boj**

⁽⁴¹⁾ Sdělení Komise COM(2022) 440 final ze dne 7. září 2022 [o Evropské strategii v oblasti péče](#) a doporučení Rady 2022/C 476/01 ze dne 8. prosince 2022 [o přístupu k cenově dostupné vysoce kvalitní dlouhodobé péči](#).

⁽⁴²⁾ Sdělení Komise COM(2022) 494 final ze dne 28. září 2022 o lepším posouzení distribučního dopadu politik členských států.

proti chudobě ⁽⁴³⁾. **Zásady pro účinné politiky boje proti chudobě** odrážejí vícerozměrnou povahu chudoby při navrhování strategií boje proti chudobě a předcházení chudobě a zahrnují všechny nezbytné zúčastněné strany a úrovně správy. Lze je použít jako strukturovaný nástroj vlastního posouzení a plánování ve všech fázích cyklu politiky: od přípravy nebo aktualizace rámců pro boj proti chudobě až po návrh reforem a investic a přezkum jejich provádění. Útvary Komise budou podporovat využívání zásad prostřednictvím politického dialogu a vzájemného učení mezi členskými státy.

Vzhledem k tomu, že chudoba představuje stále větší a komplexnější problém, který vyžaduje koordinovanou reakci zahrnující investice a legislativní opatření, vyzývá Komise **členské státy, aby na nejvyšší politické úrovni jmenovaly koordinátora boje proti chudobě**, který bude koordinovat rozvoj politických rámců pro boj proti chudobě a zajišťovat jejich vícerozměrnou povahu. Úkolem koordinátorů by bylo dohlížet na navrhování, provádění a monitorování rámců, a to za účasti všech příslušných ministerstev a orgánů. Koordinátoři budou také podporovat provádění rámců ze strany regionálních a místních orgánů. Spolu s vnitrostátními koordinátory boje proti chudobě bude Komise organizovat pravidelné a účinné výměny osvědčených postupů v boji proti chudobě, a to podporou vzájemného učení, posilováním vzájemné spolupráce a podporou rozhodování založeného na důkazech.

V rámci evropského semestru bude Komise nadále poskytovat členským státům pokyny a bude pomáhat při koordinaci příslušných vnitrostátních politik. Začleněním zásad evropského pilíře sociálních práv do semestru ⁽⁴⁴⁾ přispívá správa ekonomických záležitostí k sociální odolnosti. Semestr určuje sociální výzvy a nedostatky ve vnitrostátních systémech sociální ochrany a doporučuje vhodná politická řešení. V každém z posledních dvou cyklů semestru obdržela více než třetina členských států doporučení pro jednotlivé země týkající se chudoby. Je důležité, aby členské státy urychlily jejich provádění.

Vedle členských států bude Komise při podpoře provádění strategie spolupracovat i s dalšími institucemi a organizacemi. Komise bude zejména pokračovat v neformálním strukturovaném dialogu s Evropským parlamentem, zejména s **meziskupinou pro boj proti chudobě**. Komise **do konce roku 2026 rovněž s Evropským výborem regionů vypracuje společný akční plán**, který posílí spolupráci v klíčových prioritních oblastech, jako jsou opatření pro boj proti chudobě na místní a regionální úrovni. Společně zahájí udělování „**Ceny EU za sociální začleňování**“ ⁽⁴⁵⁾ pro města a obce, která bude oceňovat inovativní a účinné akce prováděné na místní úrovni a podporovat vzájemné učení tím, že umožní městům a obcím výměnu osvědčených postupů. Do konce roku 2026 rovněž Komise a **Evropský hospodářský a sociální výbor uzavřou dohodu o spolupráci**, která bude vycházet ze stávajícího rámce pro odbornou poradenskou podporu, a budou sdílet osvědčené postupy při řešení chudoby.

Na základě pozitivních zkušeností z postupu konzultací ke strategii rozšíří Komise **spolupráci s lidmi žijícími v chudobě**. Zřídí zvláštní fórum, v jehož rámci s nimi bude

⁽⁴³⁾ Pracovní dokument útvarů Komise, Zásady účinných politik boje proti chudobě, podpora celostátních, regionálních a místních orgánů v jejich boji proti chudobě – SWD (2026) 771.

⁽⁴⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 [o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady \(ES\) č. 1466/97](#).

⁽⁴⁵⁾ Tato cena doplní již existující nástroje, které zajišťují uznání a zviditelnění úsilí místních a regionálních orgánů ze strany EU.

pravidelně a strukturovaně konzultovat návrhy, provádění a monitorování iniciativ zaměřených na boj proti chudobě nebo sociálnímu vyloučení, jakož i další oblasti politiky, které mohou ovlivnit jejich život. Komise bude rovněž strukturovaným způsobem pokračovat ve spolupráci s **organizacemi občanské společnosti** ⁽⁴⁶⁾ s cílem podpořit provádění strategie. Souběžně bude **sociální dialog** nadále hrát klíčovou roli při hledání vyvážených řešení v reakci na změny ve světě práce ⁽⁴⁷⁾.

Financování

Vzhledem k naléhavé potřebě opatření je nezbytné zajistit dostatečnou finanční podporu boje proti chudobě. V zájmu rozšíření opatření proti chudobě je třeba účinněji mobilizovat veřejné a soukromé finanční prostředky na unijní i vnitrostátní úrovni. To zahrnuje dlouhodobé investice, které mají zlepšit poskytování služeb, i rychlá mimořádná opatření s cílem zabránit tomu, aby lidé upadli do chudoby, a zkrátit dobu trvání chudoby. V této oblasti je třeba v krátkodobém výhledu věnovat zvláštní pozornost financování služeb, které pomáhají dětem v nouzi přejít do dospělosti (propojení Evropské záruky pro děti a záruk pro mladé lidi), neboť tak přerušují mezigenerační přenos chudoby. Tato činnost bude zahrnovat posílení včasné identifikace ohrožených dětí, rozšíření programů odborného vedení a poradenství, terénní práce a dalších podpůrných opatření. Strategie zdůrazňuje, že kvalitní pracovní místa jsou nejlepší cestou z chudoby, zajištění podpory pro osoby vyloučené z trhu práce však také vyžaduje silné a dobře financované veřejné služby zaměstnanosti.

V současné době členské státy využívají 139 miliard EUR v rámci Evropského sociálního fondu plus (ESF+) (2021–2027)⁽⁴⁸⁾. Přezkum programů politiky soudržnosti v polovině období umožnil členským státům úspěšně přeprogramovat 34,6 miliardy EUR z jejich fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 ve prospěch nejnaléhavějších strategických priorit EU. To se projevilo i v pozitivním přijetí požadavků na tematické zaměření ESF+, přičemž prostředky určené na řešení dětské chudoby vzrostly o 5,4 % (dodatečných 491 milionů EUR) a na řešení materiální deprivace o 3,5 % (dodatečných 211 milionů EUR). Vedle ESF+ podporuje EU boj proti chudobě prostřednictvím fondů politiky soudržnosti, jako je Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti a Fond pro spravedlivou transformaci, a dalších programů financování, jako je Sociální klimatický fond, Program InvestEU, Nástroj pro oživení a odolnost a Nástroj pro technickou podporu. Komise vyzývá členské státy, aby ve vnitrostátních právních předpisech provedly systém obchodování s emisemi 2 a neprodleně předložily své plány pro Sociální klimatický fond, aby bylo možné podpořit zranitelné domácnosti. Komise bude členským státům pomáhat při maximálním využívání financování z EU a přerozdělovat finanční prostředky EU tam, kde je to možné, a v souladu s preferencemi členských států a regionů na opatření proti chudobě, která mohou mít trvalý dopad.

Významné zdroje jsou rovněž vynakládány prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost (s celkovým rozpočtem 577 miliard EUR). Plány pro oživení a odolnost již zahrnují reformy a investice, které členským státům pomáhají přispívat k boji proti chudobě a předcházení chudobě. Ty mají být dokončeny do 31. srpna 2026 v souladu s termíny stanovenými v právní struktuře nástroje. Tohoto výsledku lze dosáhnout také urychlením realizace příslušných opatření v plánech pro oživení a odolnost a vhodným

⁽⁴⁶⁾ Sdělení Komise COM/2025/790 final ze dne 12. listopadu 2025 [Strategie EU pro občanskou společnost](#).

⁽⁴⁷⁾ Sdělení Komise COM(2023) 40 final ze dne 25. ledna 2023 [o posílení sociálního dialogu v Evropské unii](#): využití jeho plného potenciálu ke zvládnutí spravedlivých transformací.

⁽⁴⁸⁾ Z celkové částky 142 miliard EUR pochází 95,1 miliardy EUR z rozpočtu EU.

využitím ukazatelů uvedených ve sdělení Komise „NextGenerationEU – Cesta do roku 2026“, pokud je to proveditelné v rámci lhůty provádění Nástroje pro oživení a odolnost (31. srpna 2026) ⁽⁴⁹⁾.

Komisi předložený návrh víceletého finančního rámce na období 2028–2034 vyčleňuje na sociální cíle nejméně 14 % plánů národního a regionálního partnerství. Členské státy se vyzývají, aby své zdroje soustředily na čtyři typy sociálních opatření: sociální začleňování; potravinová nebo základní materiální pomoc; řešení dětské chudoby a provádění Evropské záruky pro děti; boj proti nezaměstnanosti mladých lidí a provádění záruk pro mladé lidi. Navrhovaný nástroj EU umožní pokračovat v podpoře mikrofinancování a financování sociálních podniků prostřednictvím mechanismu rozpočtových záruk, stejně jako v rámci stávající oblasti Programu InvestEU týkající se sociálních investic a dovedností.

Soukromý sektor může v rámci naší kolektivní odpovědnosti za boj proti chudobě a předcházení chudobě významně přispět a přijmout další opatření k řešení vícerozměrné chudoby v EU. Podniky, dobročinné organizace a investoři mohou výrazně doplnit veřejné zdroje a pomoci rozšířit inovativní řešení v boji proti chudobě, což povede k lepší kvalitě života a příležitostem pro všechny členy společnosti a k větší prosperitě a konkurenceschopnosti. Aby bylo možné lépe směřovat soukromé investice k sociálním cílům, jsou důležité příslušné normy, koncepce a metody. Komise ve spolupráci s OECD prozkoumá možnost přípravy dobrovolného tržně orientovaného rámce cílů, do nichž lze investovat. Investoři tak budou moci systematicky a flexibilně navrhovat, vyhodnocovat a porovnávat investiční strategie.

V roce 2026 Komise u příležitosti mezinárodního dne boje proti chudobě (17. října) zahájí činnost **koalice proti chudobě, která sdruží sociálně odpovědné podnikatelské a dobročinné organizace.** Koalice bude sloužit jako evropská platforma pro spolupráci a vzájemné učení, bude podporovat soukromé společnosti a dobročinné organizace, aby přispívaly k prevenci a snižování chudoby, a pomůže zvýšit angažovanost příslušných zúčastněných stran a dosáhnout smysluplného sociálního dopadu. Partneři koalice podepíší chartu, která stanoví společné zásady a opatření pro podniky všech velikostí na podporu boje proti chudobě. Budou také přijímat konkrétní závazky, například poskytovat zboží a služby, realizovat projekty sociálního začleňování v komunitě, v níž působí, nebo podporovat integraci a zaměstnanost konkrétních skupin, například zranitelných mladých lidí.

Komise bude i nadále posilovat spolupráci s mezinárodními investičními bankami s cílem mobilizovat finanční prostředky na opatření proti chudobě. Skupina Evropské investiční banky (EIB) napomáhá růstu podporujícímu začlenění financováním sociální infrastruktury a základních služeb, které lidem umožňují plně se zapojit do společnosti a ekonomiky. Do budoucna **skupina EIB hodlá v období 2026–2027 financovat nové investice do sociální infrastruktury ve výši přibližně 22 miliard eur**, čímž posílí svůj příspěvek k rovným příležitostem a sdílené prosperitě v celé Evropě. Komise bude i nadále spolupracovat se skupinou EIB při podpoře investic, které odrážejí oblast působnosti Strategie EU pro boj proti chudobě i Evropské záruky pro děti. Rozvojová banka Rady Evropy (CEB), která má výhradně sociální mandát a zaměřuje se na zranitelné osoby a osoby ohrožené socioekonomickým vyloučením, bude také nadále podporovat investice

⁽⁴⁹⁾ Jako nástroj určený k řešení nepříznivých důsledků krize COVID-19 v Unii, podporovaný mimořádnými a dočasnými dodatečnými prostředky, byl Nástroj pro oživení a odolnost vytvořen s velmi přísnými lhůtami, od nichž se nelze odchýlit, protože jsou stanoveny v nařízení o Nástroji Evropské unie na podporu oživení, v nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a v rozhodnutí o vlastních zdrojích.

do lidského kapitálu, inkluzivního a odolného životního prostředí, přístupu k financování a tvorby pracovních míst, a to v rozsahu 3 miliard EUR ročně ve všech členských státech EU a na základě stávajícího objemu úvěrů. EU posiluje strategickou spolupráci s CEB a za tímto účelem přijala Komise v roce 2026 návrh, aby se EU stala akcionářem CEB. Evropská komise a CEB budou usilovat o to, aby do roku 2027 vytvořily **společný rámec spolupráce s cílem posílit investice v oblasti řešení chudoby a sociálního vyloučení v EU**.

Monitorování

Měření chudoby a sociálního vyloučení v EU odráží vícerozměrnou a systémovou povahu těchto jevů. Hlavní ukazatel EU týkající se rizika chudoby nebo sociálního vyloučení (AROPE) kombinuje tři rozměry⁽⁵⁰⁾: příjmovou chudobu, deprivaci v přístupu ke zboží a službám⁽⁵¹⁾ a nízkou intenzitu práce.

Komise bude i nadále sledovat pokrok při plnění cíle EU do roku 2030. Boj proti chudobě vyžaduje tvorbu politik založenou na údajích a důkazech, která je podložena srovnatelnými a vysoce kvalitními ukazateli. Rychlé tempo změn, které umocňují životní náklady, jakož i výrazné posuny na trhu práce a v oblasti pracovních sil vyžadují lepší předvídání a silnější důkazy, které budou rychleji k dispozici. Za tímto účelem Komise zlepší monitorování chudoby a **předloží nové ukazatele pro měření dopadu prvků cenové dostupnosti na chudobu s cílem schválit tyto ukazatele do roku 2028** a stanoví pevný základ pro sledování pokroku při plnění ambice do roku 2050. Cílem je zlepšit včasnost a komplexnost údajů týkajících se chudoby, mimo jiné rozšířením měření materiální deprivace a jeho standardizací na úrovni EU, a prozkoumat další přístupy k měření cenové dostupnosti i silné chudoby a získat podrobnější ukazatele územních rozdílů. S výhradou dohody s Radou pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (EPSCO) a jejími poradními výbory by to mohlo vést k revizi souvisejících ukazatelů srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů s cílem posílit příslušnou analýzu v Rámci sociální konvergence. Tento nový soubor ukazatelů bude odrážet různé rozměry chudoby, jakož i cenovou dostupnost, například přístup k základnímu zboží a službám nezbytným pro důstojný život, a kupní sílu, bohatství a zadluženost.

Komise je připravena podpořit **Výbor pro sociální ochranu** a případně Výbor pro zaměstnanost, aby se podílely na sledování strategie a sloužily jako fórum pro výměnu mezi členskými státy a s Komisí, přičemž se budou snažit nevytvářet zbytečnou administrativní zátěž.

Pracovní dokument útvarů Komise, který je k této strategii připojen, posuzuje pokrok v boji proti chudobě v EU s ohledem na ambici do roku 2050⁽⁵²⁾. Další

⁽⁵⁰⁾ Hlavní ukazatel EU pro sledování rizika chudoby nebo sociálního vyloučení kombinuje tři rozměry: relativní příjmovou chudobu (celkový disponibilní příjem nižší než 60 % vnitrostátního mediánu); silnou materiální a sociální deprivaci (nemožnost dovolit si základní zboží a služby, které jsou považovány za nezbytné pro důstojný život) a velmi nízkou intenzitu práce (celková doba práce osoby je menší než 20 % celkového kombinovaného potenciálu pracovní doby na plný úvazek).

⁽⁵¹⁾ Týká se to části populace, jež pocítuje nucený nedostatek alespoň sedmi ze třinácti položek deprivace, které popisuje pracovní dokument útvarů Komise Chudoba v EU – hlavní trendy a politiky, SWD (2026) 770.

⁽⁵²⁾ Pracovní dokument útvarů Komise, Chudoba v EU – hlavní trendy a politiky, SWD (2026) 770.

společná práce s Výborem pro sociální ochranu bude zahrnovat zátěžové zkoušky odolnosti systémů sociální ochrany členských států v případě možných otřesů.

Celosvětové úsilí

Na celosvětové úrovni opatření EU zdůrazňují, že boj proti chudobě na celém světě má zásadní význam pro společnou prosperitu, globální bezpečnost a stabilitu. Dlouhodobě je EU celosvětovou vůdčí silou prosazování cíle udržitelného rozvoje č. 1, kterým je vymýtit chudobu ve všech jejích formách. Tento závazek se odráží v částce více než 26,6 miliardy EUR přímo přidělené na tento cíl udržitelného rozvoje, jakož i v širším rozsahu oficiální rozvojové pomoci financované z EU, v jejímž rámci jsou všechny cíle udržitelného rozvoje faktory umožňujícími snižování chudoby. Komise bude pokračovat ve spolupráci s Organizací spojených národů na provádění cílů udržitelného rozvoje.

Proces rozšiřování EU je klíčovým urychlujícím prvkem v oblasti sociálního začleňování, zaměstnanosti a snižování chudoby v kandidátských zemích a potenciálních kandidátských zemích v rámci jejich přípravy na členství v EU. Angažovanost EU v oblasti snižování chudoby v kandidátských a potenciálních kandidátských zemích musí být navíc chápána jako strategická investice do jejich společností, jejich budoucí integrace a konkurenceschopnosti vnitřního trhu. Podpora EU je poskytována především prostřednictvím Nástroje předvstupní pomoci a do programu reforem pro západní Balkán, Moldavsko a Ukrajinu jsou zahrnuta cílená opatření.

4. ZÁVĚR

Opatření s cílem předcházet chudobě a bojovat proti ní jsou naléhavější než kdy dříve. Stojíme před obrovskou výzvou. Je třeba přijmout rozhodná, odvážná a společná opatření, která pomohou chránit ty, kdo žijí v chudobě, a zabrání tomu, aby do chudoby v souvislosti s rostoucími životními náklady a těžkostmi upadly i další osoby. To znamená zajistit, aby **každý člověk měl možnost žít důstojný život**, měl přístup ke kvalitním pracovním místům, cenově dostupnému bydlení a kvalitnímu a cenově dostupnému základnímu zboží a základním službám. Každý by měl mít také možnost využít příležitostí plynoucích z ekologické a digitální transformace a je třeba bojovat proti diskriminaci a stigmatizaci, aby se nikdo nepotýkal s překážkami při začleňování do společnosti a hospodářství.

Tato strategie vytyčuje cestu, jak se přiblížit cíli EU pro rok 2030 v oblasti snižování chudoby a jak přispět k vymýcení chudoby do roku 2050. Kromě toho předkládá nástroje EU na podporu členských států a zúčastněných stran, aby mohly zvýšit své úsilí a postupovat společně a koordinovaně. Účinný boj proti chudobě a zajištění toho, aby žití v EU znamenalo důstojný život, vyžadují náročné ambice. EU musí urychlit a spojit úsilí na všech úrovních, včetně úsilí veřejných i soukromých subjektů, a musí realizovat soudržnou strategii s výrazným zapojením občanské společnosti a osob žijících v chudobě. Pouze tak přispějeme ke zdokonalení dneška, připravíme cestu k lepší budoucnosti, přerušíme přenos chudoby a znevýhodnění a pomůžeme dosáhnout toho, aby se EU do roku 2050 zbavila chudoby.

Příloha: Seznam nových iniciativ zahrnutých do Strategie pro boj proti chudobě

Iniciativa	Datum
1. OPATŘENÍ K ŘEŠENÍ CHUDOBY V KAŽDÉ VĚKOVÉ SKUPINĚ	
Sdělení „Prolomení bludného kruhu dětské chudoby – posílení Evropské záruky pro děti“	Spolu se Strategií EU pro boj proti chudobě
Zahájení první fáze konzultací s evropskými sociálními partnery s cílem získat jejich stanoviska k možnému zaměření opatření EU na podporu aktivace osob vyloučených z trhu práce a rovnosti žen a mužů, pokud jde o příležitosti na trhu práce	2026
Doporučení Komise, které poskytuje na důkazech založené politické pokyny pro předcházení chudobě pracujících a boj proti ní v Evropské unii, na které navážou tematické strukturované diskuse s členskými státy	2027
Zpráva o prosazování směrnice o minimálních mzdách, po níž budou následovat činnosti vzájemného učení	2026 a následně
Sborník osvědčených postupů s cílem pomoci řešit otázku nečerpání dávek	2027
Setkání na vysoké úrovni o integrovaných politikách pro důstojné stáří	2027
2. OPATŘENÍ K ŘEŠENÍ HORIZONTÁLNÍCH PROBLÉMŮ PROHLUBUJÍCÍCH CHUDOBU	
Návrh doporučení Rady o boji proti vyloučení z bydlení	Spolu se Strategií EU pro boj proti chudobě
Aktualizace dobrovolného evropského rámce kvality Výboru pro sociální ochranu	Po dohodě s Výborem pro sociální ochranu
Aktualizace zprávy Komise o přístupu k základním službám z roku 2023	2027
Návrh doporučení Rady o snadnějším a integrovaném přístupu ke službám	2027
3. POSÍLENÍ SPRÁVY A FINANCOVÁNÍ A ZLEPŠENÍ MONITOROVÁNÍ S CÍLEM SNÍŽIT CHUDOBU A PŘEDCHÁZET JÍ	
Zásady pro účinné politiky boje proti chudobě	Spolu se Strategií EU pro boj proti chudobě
Uzavření dohody o spolupráci s Evropským hospodářským a sociálním výborem a vypracování společného akčního plánu s Evropským výborem regionů v oblasti opatření na podporu boje proti chudobě	2026
Cena EU za sociální začleňování	Zahájení v roce 2027
Koalice proti chudobě se soukromým sektorem a dobročinnými organizacemi	Zahájení v roce 2026
Strukturovaný dialog s osobami žijícími v chudobě	Zahájení v roce 2027
Nové ukazatele chudoby	2028

